

- Беларусь атрымала сувэрэнны крэдытны рэйтынг.
- Беларусь разьлічылася за пастаўкі газу.
- Прыватызаваныя ААТ “Мотавела” і ТАА “МЦС”.
- Вырас экспарт транспартных сродкаў у Расею.
- Украінскі Дэльтабанк набыў Атам-банк.

Палітыка: Беларусь разьлічылася за пастаўкі газу

У жніўні пасля загаду А. Лукашэнкі Беларусь выплаціла запазычанасьць перад Газпрамам у памеры USD 456 млн за пастаўкі газу ў першым паўгодзьдзі. Было абвешчана, што для гэтага былі выкарыстаныя сродкі ў замежнай валюце Міністэрства фінансаў, якія зьяўляюцца часткай зоталавалютных рэзэрваў краіны. На 1 жніўня рэшта сродкаў на яго валютных рахунках у НББ складала USD 1017 млн. Затым было абвешчана аб аплаце ліпеньскіх паставак газу па кантрактнай цане (USD 100 за 1 тыс. м³). Улічваючы аб’ёмы спажываньня газу дадзены плацеж склаў каля USD 150 млн. Гэта значыць, у жніўні Беларусь фактычна заплаціла за газ сродкамі, атрыманымі за кошт продажу 12.5% акцыяў Белтрансгазу (USD 625 млн), нягледзячы на заявы ўраду аб выкарыстаньні гэтых сродкаў на інвэстыцыйныя праекты. Такім чынам, каб у будучыні не дапускаць зніжэньня валютных рэзэрваў, ураду неабходна будзе знайсці для аплаты паставак газу дадатковы крыніцы па-ступленьняў замежнай валюты.

Рэальны сэктар: рост у машынабудаваньні дзякуючы павелічэньню экспарту ў Расею

У студзені-ліпені рэальны ВУП вырас на 8.8% г/г, што на 0.1 адсоткавага пункта болей, чым за студзень-чэрвень. Гэта тлумачыцца паскарэньнем росту ў сельскай гаспадарцы да 10.5% г/г (5.2% г/г за студзень-чэрвень), зьвязаным з раньнімі тэрмінамі збору ўраджаю зернавых. Прамысловая вытворчасць вырасла ў студзені-ліпені на 7.8% г/г (7.7% г/г у студзені-чэрвені). Пры гэтым адбылося паскарэньне росту ў хімічнай і нафтахімічнай вытворчасці (за кошт росту вытворчасці калійных угнаеньняў), а таксама машынабудаваньні.

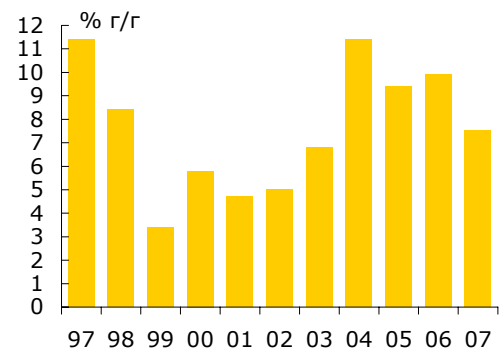
Павелічэньне вытворчасці ў машынабудаваньні часткова тлумачылася ростам складскіх запасаў. У прыватнасьці, 12.6% зробленых у студзені-ліпені мэталарэжучых станкоў, 15.4% аўтобусаў, 16.5% электраплітаў, 10.4% льядоўняў, 38.5% пральных машынаў і 19.2% побытавых гадзіннікаў пайшлі на склад. Аднак асноўным фактарам росту ў машынабудаваньні стала павелічэньне экспарту ў Расею. У прыватнасьці, значна павялічыліся пастаўкі трактароў, сельскагаспадарчай тэхнікі і грузавых аўтамабіляў. Па інфармацыі, агучанай амбасадарам Расеі ў Беларусі А. Сурыкавым, адна з прычынаў – гэта паляпшэньне доступу беларускіх прадпрыемстваў да расейскіх дзяржаўных закупак, у адпаведнасьці з падпісаным у сакавіку двухбаковым пагадненьнем аб гандлі.

Структурныя тэндэнцыі: Беларусь атрымала сувэрэнны крэдытны рэйтынг

Міжнародная супраца. У жніўні адразу два міжнародныя рэйтынгавыя агенцыі надалі Беларусі сувэрэнны крэдытны рэйтынг. Агенцыя Standard&Poor’s надало доўгатэрміновы крэдытны рэйтынг у замежнай валюце “B+”; кароткатэрміновы крэдытны рэйтынг у замежнай валюце “B”; доўгатэрміновы крэдытны рэйтынг у нацыянальнай валюце “BB”;

Насельніцтва: 9.71 млн чалавек
Прамысловасьць / ВУП: 27.6%
Сельская гаспадарка / ВУП: 7.5%
Інвэстыцыі / ВУП: 24.3%
Экспарт: Расія 35%, ЭЗ 46%
Імпарт: Расія 59%, ЭЗ 22%

Дынаміка рэальнага ВУП

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу. Прагноз на 2007 г. – Дасьледчы цэнтр ІПМ.

Дасьледчы цэнтр ІПМ

Нямецкая эканамічная група ў Беларусі

220088 г. Мінск, вул. Захарова, 76
Тэл./факс +375 (17) 210 0105
Электронная пошта bmer@research.by
Вэб-сайт <http://research.by/>

Пераклад на беларускую мову ажыццяўляецца пры падтрымцы часопіса “Новая Эўропа”, <http://n-europe.eu/>

© Дасьледчы цэнтр ІПМ, 2007

кароткатэрміновы крэдытны рэйтынг у нацыянальнай валюце "В". Падобныя значэнні рэйтынгаў па сваёй шкале надала Беларусі і агенцыя Moody's. Значэнні рэйтынгу па шкалах абедзвух агенцыяў належаць да спекулятыўных і інтэрпрэтуюцца як "магчымацьць выканання пазыкавых абавязкаў у тэрмін і ў поўным аб'ёме ў кароткатэрміновай перспэктыве пры высокай адчувальнасці да неспрыяльных зменаў у камэрцыйных, фінансавых і эканамічных умовах". Тым ня менш, сама па сабе наяўнасць сувэрэннага крэдытнага рэйтынгу зьяўляецца станючым фактарам і забяспечвае больш прадказальныя ўмовы вонкавых пазыкаў.

Прыватызацыя. У жніўні была заключаная дамова аб продажы 99.72% дзяржаўнага пакета акцыяў ААТ "Мотавела" аўстрыйскай фірме ATEC Holding GmbH. Сума ўгоды склала BYR 15.6 млрд (USD 7.3 млн). Інвэстар узяў на сябе абавязкі па выплаце да 2012 г. рэспубліканскай і мясцовай бюджэтнай пазыкі (BYR 18.3 і 17.3 млрд адпаведна), захаванні спецыялізацыі і сацыяльнай сфэры прадпрыемства, а таксама па інвэставанні ў яго развіццё да 2012 г. USD 20 млн. Апроч таго ў жніўні дзяржава прадала сваю долю ва ўстаўным фондзе апэратара мабільнай сувязі стандарта GSM – TAA "МЦС" (51%). Паводле звестак СМІ, пакупніком стаў іншы ўдзельнік таварыства – кіпрская кампанія SB Telecom Ltd., а сума ўгоды склала ад USD 350 да USD 500 млн. Афіцыйная інфармацыя аб дадзенай угодзе і яе ўмовах адсутнічаюць. Такім чынам, нягледзячы на заявы чыноўнікаў аб адкрытай прыватызацыі праз конкурсы і аўкцыёны, фактычна былі заключаны дзве закрытыя ўгоды на двухбаковай аснове. Дэфіцыт валюты і наступнае павышэнне коштаў на газ могуць падштурхнуць улады да новых прыватызацыйных угодаў такага кшталту.

Вонкавы гандль: павелічэнне паставак транспарту ў Расею

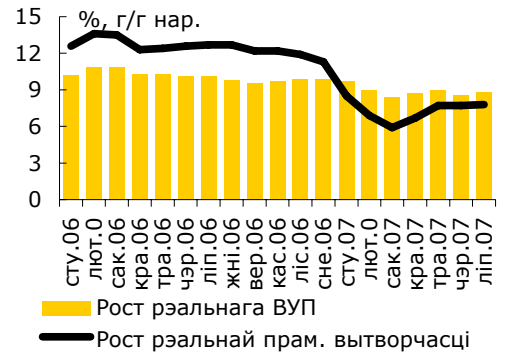
У першым паўгодзьдзі 2007 г. дэфіцыт гандлю таварамі дасягнуў USD 1.8 млрд, што ў 1.9 разы болей, чым летась. Экспарт вырас на 15.3% г/г, імпорт – на 22.4% г/г. Паранейшаму значны ўплыў на гандлёвы баланс мелі змены ўмоваў набыцця расейскіх газу і нафты. Асноўны прырост дэфіцыту назіраўся па групе мінеральных прадуктаў – у першым паўгодзьдзі ён склаў USD 663.2 млн (дадатнае сальда ў USD 149.7 млн у першым паўгодзьдзі 2006 г.). Спрыяльныя тэндэнцыі назіраліся ў гандлі транспартам і хімічнай прадукцыяй. Прафіцыт у гандлі транспартам вырас на 21.2% г/г да USD 426.9 млн галоўным чынам за кошт паляпшэння доступу да расейскіх дзяржзакупаў. Дасягненне дадатнага сальда ў гандлі хімічнай прадукцыяй (USD 56.9 млн пры дэфіцыце USD 172.0 млн у першым паўгодзьдзі 2006 г.) адбылося ў выніку росту экспарту калійных угнаенняў на фоне нізкай базы мінулага году.

Нейтралізацыя энэргетычнага шоку магчымая за кошт росту канкурэнтаздольнасці беларускіх экспартэраў. З гэтай пазіцыі павелічэнне інвэстыцыйнага імпарту (на 40% г/г) можа мець спрыяльныя вынікі. Аднак на дадзены момант высокі дэфіцыт у вонкавым гандлі абумоўлівае неабходнасць пошуку дадатковых крыніцаў валюты для стабілізацыі ўнутранага валютнага рынку.

Дзяржаўныя фінансы: падрыхтаваны праект бюджэту на 2008 г.

Даходы кансалідаванага бюджэту за студзень-чэрвень 2007 г. дасягнулі 51.7% ад ВУП, што на 1.4 адсоткавага пункта вышэй за мінулагодні ўзровень. Асноўны ўнёсак у

ВУП і прамысловая вытворчасць

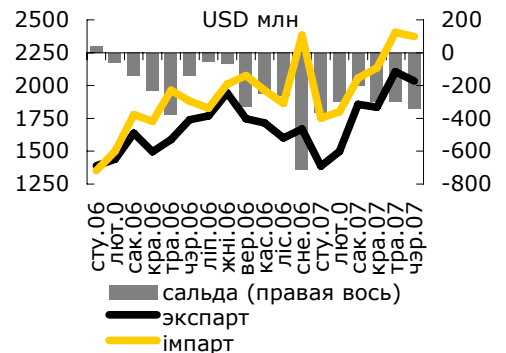
Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Унёсак таварных пазыцыяў у прырост экспарту і імпарту

	Унёсак у прырост, адс. пунктаў	
	экспарт	імпарт
Прадукты харчавання і сельгаспрадукты	0.6	0.9
Мінеральныя прадукты	-3.2	5.1
Хімічныя прадукты	4.7	2.4
Тэкстыль	0.5	0.2
Некаштоўныя металы	3.3	4.2
Машыны і абсталяванне	3.4	6.0
Транспарт	4.1	3.0
Іншыя тавары	2.0	0.7
Разам	15.3	22.4

Крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Дынаміка вонкавага гандлю таварамі

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Унёсак асобных артыкулаў у даходы бюджэту

	Удзельная вага Унёсак у прырост*		
	2006	2007	прырост*
Падаходны падатак	6.5	6.2	4.9
Падатак на прыбытак	8.2	7.7	5.9
ПДВ	19.1	18.1	14.0
Іншыя падаткі з выручкі	9.6	8.6	4.6
Акцызы	7.2	5.6	-1.0
Даходы ад ЗЭД у т.л. вывазныя мыты	5.6	12.2	37.8
Іншыя	1.9	8.3	33.1
Разам	100.0	100.0	100.0

* адсоткавых пунктаў. Крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

прырост даходаў бюджэту (33.1%) зрабілі даходы ад вывазных мытаў. Аднак найбольшую ўдзельную вагу ў даходах бюджэту па-ранейшаму складаюць паступленьні ад ПДВ і адлічэньні на сацыяльнае страхаваньне. Выдаткі кансалідаванага бюджэту за названы пэрыяд скараціліся на 0.7 адсоткавага пункта да 47.4% ад ВУП. У выніку ў першым паўгодзьдзі ўтварыўся прафіцыт бюджэту ў памеры 4.3% ад ВУП (2.2% ад ВУП у студзені-чэрвені 2006 г.).

У жніўні ўрад разледзеў праект бюджэту на 2008 г. Чакаецца зьніжэньне ставак абаротных падаткаў з 3 да 2% пры павелічэньні ПДВ да 20%. Згодна праекту, даходы бюджэту павінны скласьці BYR 50.4 трлн, выдаткі – BYR 52.4 трлн. Па ацэнках аўтараў праекту, дэфіцыт бюджэту складзе 2% ад ВУП (1.5% – плян на бягучы год), то бок ВУП на 2008 г. прагназуецца ў памеры BYR 100 трлн. Паводле нашых ацэнак, такі прагноз ВУП заніжаны прынамсі на BYR 10 трлн. Значыць, урад страхуецца ў сваіх прагнозах ад неспрыяльных эканамічных шокаў.

Манетарная палітыка: павелічэньне лішковых рэзэрваў камэрцыйных банкаў

У ліпені НББ працягнуў зьбіраць рэзэрвовыя актывы за кошт набывацьця валюты на ўнутраным рынку. Таму чыстыя замежныя актывы ВГКР павялічыліся на 5.4% м/м, што стала асноўным каналам павелічэньня грашовай прапановы. За ліпень грашовае база павялічылася на 5.2% м/м, а ў гадавым вымярэнні яе рост паскорыўся да 31.9% г/г (29.4% г/г у чэрвені).

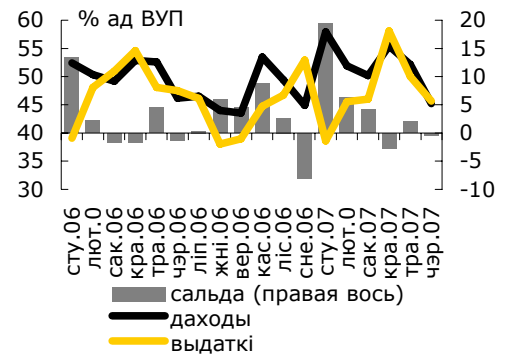
Ва ўмовах існаваньня некаторага лішку ліквіднасьці камэрцыйных банкаў па-ранейшаму высокімі тэмпамі крэдытавалі рэальны сэктар эканомікі. Але тэмп росту патрабаваньняў банкаў да эканомікі працягвае зьніжацца. У ліпені ён склаў 52.1% г/г (56.7% г/г у чэрвені). Акрамя таго, камэрцыйныя банкаў павялічвалі свае лішковыя рэзэрвы, галоўным чынам, праз набывацьцё каштоўных папераў НББ. У ліпені іх аб'ём ў партфелі банкаў павялічыўся практычна ўдвая. З-за высокай ліквіднасьці назіралася таксама некаторае зьніжэньне намінальных працэнтных ставак на міжбанкаўскім і крэдытна-дэпазітным рынках. У гэтых умовах насельніцтва працягнула зьніжаць тэмпы ашчаджэньняў у беларускіх рублях пры адначасовым павелічэньні тэмпаў росту дэпазітаў у замежнай валюце і падтрымцы стабільнага попыту на наяўныя грошы. Аб'ём наяўных грошай у абароце вырас на 1.3% м/м, а іх рост заповоліўся да 20.6% г/г (21.9% г/г у чэрвені). Рублёвая грашовае маса павялічылася ў ліпені на 2.9% м/м, а шырокая грашовае маса – на 3.4% м/м. У гадавым вымярэнні тэмпы іх росту склалі адпаведна 26.0 і 28.9% г/г (27.8 і 31.3% г/г у чэрвені).

Спажывецкія цэны ў ліпені вырасьлі на 0.5% м/м, а ў гадавым вымярэнні інфляцыя не зьмянілася, склаўшы 7.2%. Беларускі рубель ў жніўні патаньнеў у адносінах да амэрыканскага даляра на 2 рублі, і на 31 жніўня яго курс склаў 2145 BYR/USD.

Банкаўскі сэктар: набывацьцё Атам-банка ўкраінскім Дэльтабанкам

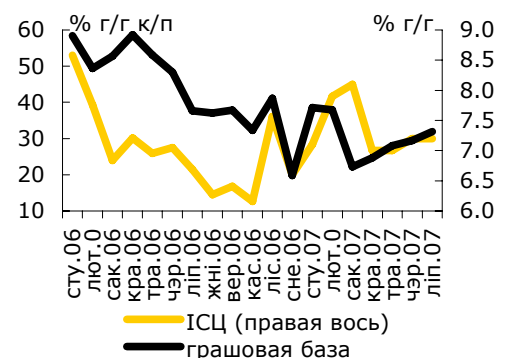
У жніўні ўкраінскі Дэльтабанк выкупіў 100% прыватнага беларускага Атам-банку. Атам-банк зьяўляўся адным з рэзідэнтаў СЭЗ, патрабаваньні да памеру ўласнага капіталу якіх НББ зраўняў з усімі астатнімі банкамі (EUR 5 млн і EUR 10 млн пры працы з фізычнымі асобамі). У сувязі з тым, што ў прызначаны тэрмін (да 1 ліпеня 2007 г.) банк ня здолеў нарасьціць памер уласнага капіталу да неабходнага

Кансалідаваны бюджэт

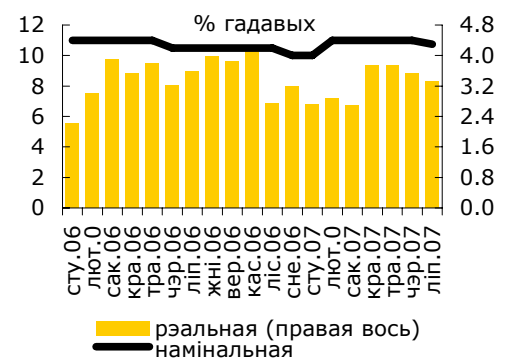
Крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Грашовае база і ІСЦ

Крыніца: разлікі па дадзеных НББ і Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Стаўка рэфінансаваньня

Крыніца: разлікі па дадзеных НББ і Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Ўзроўню, было прыпыненае дзеянне яго ліцэнзіі на ажыццяўленне банкаўскіх апэрацыяў. Набыццё банка ўкраінскім інвэстам дазволіла яму нарасьціць уласны капітал і аднавіць дзеянне ліцэнзіі. Акрамя таго, новы ўласнік плянуе паступова ўкласьці ва ўстаўны фонд банка USD 50 млн і давесьці яго крэдытны партфель да USD 300 млн. Асноўным прадуктам банку плянуецца зрабіць спажывецкае крэдытаваньне. Дадзеная ўгода можа стаць удалым прыкладам прыцягненьня замежных інвэстыцыяў у беларускую банкаўскую сыстэму.

У жніўні НББ пашырыў сьпіс ламбардных каштоўных папераў, якія прымаюцца ў якасьці забесьпячэньня пазыкаў у НББ, уключыўшы ў яго аблігацыі банкаў, забясьпечаныя абавязкамі па крэдытах, выдадзеных на набыццё і будову жылля (іпатэчнымі аблігацыямі). Гэты захад можа стаць дадатковым стымулам для пашырэньня другаснага рынку іпатэчных аблігацыяў і разьвіцьця дадзенага сегмента банкаўскай дзейнасьці.

Эканамічныя тэндэнцыі		3 кв. 05	4 кв. 05	1 кв. 06	2 кв. 06	3 кв. 06	4 кв. 06	1 кв. 07	2 кв. 07	кра. 07	тра. 07	чэр. 07
Рост рэальнага ВУП	% г/г	8.7	10.7	11.0	9.6	8.6	10.8	8.4	8.9	--	--	--
Рост рэальнага ВУП	% г/г нар.	9.0	9.4	11.0	10.3	9.6	9.9	8.4	8.6	8.7	9.0	8.6
Рэальная прамысловая вытворчасць	% г/г нар.	9.7	10.5	13.5	12.6	12.2	11.3	5.9	7.7	6.7	7.7	7.7
Рэальная сельскагаспа- дарчая вытворчасць	% г/г нар.	3.0	2.1	10.1	6.9	2.2	6.1	4.4	5.2	4.0	4.8	5.2
ІСЦ	% г/г к/п	9.8	8.0	6.8	7.0	6.4	6.6	8.1	7.2	7.0	7.0	7.2
ІЦВПП	% г/г к/п	10.5	10.2	8.3	8.1	8.0	8.5	11.6	13.6	12.9	13.9	13.6
Экспарт тавараў (USD)*	% г/г	15.1	11.5	27.5	24.9	29.3	13.6	6.3	--	22.6	23.4	--
Імпарт тавараў (USD)*	% г/г	7.8	-5.3	51.3	37.0	30.0	23.5	21.1	--	23.4	22.1	--
Сальда гандлю таварамі (дадзеныя НББ)	USD млн. нар.	43	-527	-136	-786	-1215	-2398	-836	--	-1113	-1348	--
Бягучы рахунак	USD млн нар.	816	510	115	-289	-558	-1512	-641	--	--	--	--
Бягучы рахунак	% ВУП нар.	3.7	1.7	1.5	-1.8	-2.1	-4.1	-7.0	--	--	--	--
Міжнародныя рэзервы	USD млн к/п	1189	1297	1290	1154	1155	1383	1565	2344	1565	1720	2344
Грашовая база	% г/г к/п	50	74	53	48	38	20	22	29	25	28	29
Стаўка па крэдытах у беларускіх рублях**	% гадавых, к/п	14	12	12	11	12	12	13	11	13	11	11
Абменны курс (афіцыйны) BYR/USD	с/п	2150	2150	2151	2146	2142	2141	2141	2145	2144	2145	2145
Абменны курс (афіцыйны) BYR/EUR	с/п	2623	2558	2587	2694	2729	2761	2805	2890	2889	2901	2878

* тэмпы росту даляравых паказнікаў (крыніца: разлікі па дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу).

** намінальная стаўка па новых крэдытах юрыдычным асобам (крыніца: НББ).

Крыніцы: Міністэрства статыстыкі і аналізу і НББ.

Асноўныя эканамічныя паказнікі		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Намінальны ВУП	BYR трлн	9.134	17.173	26.613	36.565	49.991	65.067	79.231
Намінальны ВУП*	USD млрд	8.7	12.1	14.5	17.7	23.1	30.2	36.9
Рост рэальнага ВУП	% г/г	5.8	4.7	5.0	7.0	11.4	9.4	9.9
Прамысловая вытворчасць	% г/г	7.8	5.9	4.5	7.1	15.9	10.5	11.3
Сельскагаспадарчая вытворчасць	% г/г	9.3	1.8	0.7	6.6	12.6	1.7	6.1
ІСЦ	% г/г с/п	168.6	61.1	42.6	28.4	18.1	10.3	7.0
ІСЦ	% г/г к/п	107.5	46.1	34.8	25.4	14.4	8.0	6.6
ІЦВПП	% г/г с/п	185.3	72.1	41.4	37.5	24.1	12.1	8.3
ІЦВПП	% г/г к/п	166.4	40.9	42.7	28.1	18.8	10.0	8.5
Экспарт (т/п, USD)	% г/г	19.4	10.9	9.8	24.4	35.7	15.8	21.8
Імпарт (т/п, USD)	% г/г	21.5	11.1	9.0	25.1	40.3	3.0	33.0
Бягучы рахунак	USD млн	-338	-394	-311	-424	-1206	510	-1512
Бягучы рахунак	% ВУП	-3.9	-3.2	-2.1	-2.4	-5.2	1.7	-4.1
ПЗІ (чыстыя)	USD млн	119	96	453	170	163	303	351
Міжнародныя рэзервы	USD млн	357	347	457	474	770	1297	1383
Сальда дзяржбюджэту	% ВУП	-0.6	-1.6	-0.2	-1.6	0.0	-0.6	2.2
Унутраны дзяржаўны доўг	% ВУП к/п	4.5	6.1	5.4	5.5	5.7	5.8	6.5
Знешні доўг (суцэльны)	% ВУП к/п	24.4	24.8	27.0	23.7	21.4	17.9	18.6
Грашовая база	% г/г к/п	52	225	32	50	42	74	20
Абменны курс (НББ)	BYR/USD с/п	1035	1394	1784	2075	2160	2154	2145
Абменны курс (НББ)	BYR/USD к/п	1213	1580	1920	2156	2170	2152	2140
Спрэд**	% с/п	44.4	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Спрэд**	% к/п	2.8	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Абменны курс (НББ)	BYR/EUR с/п	651	1239	1690	2353	2684	2681	2692
Абменны курс (НББ)	BYR/EUR к/п	1097	1392	1989	2695	2956	2550	2817

* ВУП у даляравым эквіваленце за 2000 г. разлічаны па рынкавым (неафіцыйным) валютным курсе (крыніца: Дасьледчы цэнтр ІПМ).

** спрэды паміж безнаяўным курсам ценявога рынку і афіцыйным курсам (крыніца: Дасьледчы цэнтр ІПМ).

Крыніцы: Міністэрства статыстыкі і аналізу, Міністэрства фінансаў, НББ, Дасьледчы цэнтр ІПМ.

Умоўныя азначэнні:

г/г	змены год да году	нар.	нарастаючым вынікам
ІСЦ	індэкс спажывецкіх цэнаў	НББ	Нацыянальны банк Рэспублікі Беларусь
ІЦВПП	індэкс цэнаў вытворцаў прамысловай прадукцыі	ПЗІ	простыя замежныя інвестыцыі
к/п	на канец перыяду	с/п	сярэдняе за перыяд
м/м	змены за месяц	трлн	трыльён
млн	мільён	ЭЗ	Эўрапейскі Звяз
млрд	мільярд		